

Elogi del 'Llibre de les bèsties'

Ho conta el *Fisiòleg*, aquell text anònim del segle III que parla dels costums dels animals, i que és l'origen dels bestiaris: "La guineu és un animal astut. Quan té fam i manca de menjar, es dirigeix cap a un lloc assolellat, i estesa per terra i contenint la respiració, simulant estar morta, jeu amb la boca cap al cel amb els ulls oberts i les potes amunt. Baixen els ocells per a menjar-se-la, però ella els agarra de sobte i els devora amb plaer." Podria ser que així fóra, perquè de la rabosa es contenen tota classe d'històries; es diu que quan cau en una trampa i veu que s'acosta el caçador es fa la morta, i quan l'home es descuida aprofita per a fugir. La murrieria de les guineus arriba fins a l'extrem de produir notícies tan inversemblants com ara aquesta, que recorda Martínez Reguera en el seu llibre sobre Sierra Morena: "En 1875, la premsa francesa

informava acerca de la zorra que el español residente en París, Ángel Rosas, había enseñado á tocar el piano y cantar dos romanzas, con objeto de presentarla en un concierto."

Pensava en aquestes coses tot llegint el *Llibre de les bèsties* de Ramon Llull, una esplèndida paràbola sobre les intrigues que es produeixen al si d'una cort, i on els protagonistes són animals, de tal manera que reproduïxen de manera simbòlica el comportament de la societat humana. Na Renard fa i desfà fins que aconsegueix situar-se de conseller del rei, i tots els altres protagonistes (el Bou, el Serpent, el Conill, el Lleopard...) van caient, l'un rere l'altre, sota les seues argúcies, sota els infinits paranys que ordeix aquella guineu insadollable, àvida de poder. La lectura del *Llibre de les bèsties* descobreix una societat en descomposició, dèbil, massa procliu a les adulacions, als falsos amics. És increïble que el rei, que és el Lleó,

Martí Domínguez

JOSÉ LUIS INIESTA

escolte l'opinió de la rabosa, però així és, i tots els seus millors consellers van caient (van sent "aucits"), i a alguns els devora la mateixa guineu, com ara el valent Gall, que se'l menja al davant del monarca. És un llibre terrible, sanguinolent, cruel, que l'he llegit amb una certa estupefacció.

Perquè, a més a més, el que s'hi narra recorda la situació actual de la política valenciana. Una classe política preocupada tan sols pel seu benestar, per la seua ascensió social, per les qüestions més crematístiques. Cap dels consellers actuals no es preocupa pel bon govern, pel seu paper al servei dels ciutadans, i no sols dels que els han votat, sinó de tot el poble, al qual representen. El govern valencià està paralitzat, enredat en la teranyina de la corrupció i de les males influències. Tots malden per conservar el seu lloc, sense que els preocupi què pensaran els altres, i estan dis-

posats a suportar tota mena d'escarni i de reprovació. Com la guineu de Llull, esperen el seu torn, i les ofenses les acumulen en la memòria, esperant el dia que les coses els siguin propícies. Allò no és política, és un cau de raboses, totes intrigant les unes contra les altres. Ja ho deia Josep Carner, en un parell de versos del seu *Bestiari*: "en política i negocis,/ l'home ha après de les guineus."

Al final, el Lleó descobreix la traïció de la rabosa, "e adoncs lo rei, ell son cos, aucís Na Renard." És un final violent per a una narració violenta, a vessar de traïcions i venjances. Pense que Ramon Llull la va escriure l'any 1288, i em sobta encara més la seua absoluta actualitat. Potser la naturalesa dels homes siga indoblegable al pas del temps, immòvil a l'avanç tecnològic i cultural. Per sota sempre roman l'instint, la biologia, i tant se val si l'home que s'hi retrata és renaixentista o postmodern. En aquestes qüestions, la nostra espècie roman tan pura i sencera com la guineu. I m'ho he de creure: quasi vuit-cents anys després, val la pena que llegim Ramon Llull. I això ens hauria de fer pensar.

El que s'hi narra recorda la situació actual de la política valenciana